

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Al sarau del Marroc

M. FALLIERES: —¿Siguemhi?...
CANALEJAS: —¡Siguemhi!... (Y... veiam còm acabarà aquet ball.)

LA SETMANA

MENTRES el dissabte en Canalejas, nerviós y malhumorat, tancava les portes del Parlament, un aire de tempesta, vingut del nord d'Àfrica, agitava damunt les taules de les cancelleries europees blancs fulls de paper timbrat, d'aqueixos papers ont solen escriure coses que rarament arriben a ferse públiques.

No es possible dissimular ni un moment més. Instrumentada no sé sab per qui, però indubtablement escrita sobre la lletra de l'Acta d'Algeciras, l'orquestra del Concert europeu està a punt d'estrenar una nova peça.

Frans considera indispensable una intervenció directa en els assumptes interiors del Marroc. L'estat de perturbació en que actualment se troba aquell imperi sembla justificar la seva actitud. Però si hi va, ¿hi ha d'anar sola o en companyia d'Espanya?

Hi ha qui opina que deu anarhi acompanyada, hi ha qui creu que sola, y no falta qui, posantse a honesta distància d'abds criteris, entén que, avui per avui, ni sola ni acompanyada té Fransa res que fer en l'imperi que la Conferència d'Algeciras va posar baix la vigilància *colectiva* d'Europa.

Per això era que'l dissabte els papers confidencials de les cancelleries tremolaven. El vent africà, encès per les alenades del desert, tan grates a l'Unamuno, produïa extranyes frinsances.

Interviewat sobre tan espinosa qüestió per un periodista francès, ha dit en Canalejas:

«La situació es grave y es possible que'ns vegem obligats a pendre mides ajustades a la seva importància; però, abans que tot, es precis conèixer aquesta importància ab exactitud.»

¿Música?... ¿Ungüent blanc?... ¿Panyos calents?... Potser sí; però es l'únic llenguatge que, sorprèn per fets que ell no ha sapigut evitar ni preveure, pot emprar avui l'atolondrat Canalejas.

En cambi, el que gasta la *National Zeitung*, de Berlín, es bastant més clar.

«Si la vida dels europeus arriba a perillar—diu l'aludit diari, referintse als estrangers residents al Marroc—les tropes franceses avançaran a marxar forades sobre Fez. Es natural que desde'l moment en que'ls europeus se vequin amenassats se'ls socorri; però ningú ha dit encara si aquestes tropes de seguretat han de ser franceses o internacionals. En tot cas, els homes d'Estat d'Alemania deuen enraonar, y segurament no daran la seva aprovació als actes de Fransa sense haver garantit, previament, nostres interessos comercials.»

Qui sigui confrare que prengui candela.

Y per avui, prou.

PIF-PAF

DESPRÉS DEL DEBAT

Induccions

Y ara que la discussió es acabada en el Congrés, treiem les induccions.

I.—A Espanya hi ha una ausencia general de sentit jurídic. És clar que les multituds són sempre sentimentals, y obren per simpaties o antipaties, exclusivament. Però a Espanya no hi ha tampoc *individualisme*; la nostra multitud no té la potència d'*individualitzar-se*, de descompondre's en individus; cada ciutadà es *massa*, y no *persona*; no conseqüeix isolarse en el seu jo respectiu, y reflexionar fredament sobre les causes, reaccionant sobre la passió. El revisionisme del procés Ferrer es una mena d'*apela-ció al cervell contra el cor*; y Espanya no té cerebralitat...

II.—La revisió del procés es feta. El debat parlamentari d'aquells dies es ja una revisió. Y el sol fet de que una culpabilitat sia combatuda tan enèrgicament, per juriconsults com els qui han parlat contra la sentència, prova ja l'absurd de d'aquella execució; perquè la culpa no pot esser evident quan aquelles persones la neguen; y sobre una culpa no evident no pot recaure mai sentència irreparable, fatal y cruenta. El sofisma dels nostres adversaris era, nuament, aquest: *Es així que jo vull que la sentència sia justa, perquè convé als prestis A o B que ho sia; doncs ja ho es*. No induïen de la naturalesa del procés la justícia de la sentència; sinó que deduïen de la conveniència dels jutges y del govern la justícia de la sentència. Aquesta es la veritat.

III.—Es impossible una *revisió d'Espanya*, un *revisionisme dels espanyols*, una regeneració definitiva de l'idiosincràcia nacional mentre el règim no canvia. ¿Per què? Perquè una monarquia es una *continuació*, no una *evolució*. Una monarquia es sempre solidària dels seus fets passats, perquè ella permaneix, es estàtica. Sota una república es possible, sense

revolució, el cambi radical. La revisió del cas Dreyfus, en monarquia, hauria estat impossible. Be ho varen comprendre els antirevisionistes francesos, monarquics quasi tots. Una monarquia té molt de consemblant ab l'Església, imobilista y dogmàtica. Per això una monarquia es indirectament revolucionària, perquè induïx a la revolució, per desesperança en el sistema evolutiu. En república, els revisionistes del procés Ferrer haurien pogut arribar al poder, a fi de realitzar la seva obra de depuració y justícia. (Repareu que la revisió del procés Ferrer no era més que una *repetició* del procés, y no implicava absolutament que nosaltres, els qui creiem en l'innocència d'en Ferrer, tinguéssim raó. S'anava a discutir precisament si en teníem. Y aquesta prova es lo que se'ns ha denegat.) En monarquia, aquells varons estan en l'ostracisme absolut del poder, un *ostracisme nat*, mentre els odiosos Maura y Cierva poden tornar demà a esser un perill pera la patria.

IV.—El *Vivan las caenas* es un crit no apagat encara. Hi ha una gran part d'opinió espanyola qui continua essent *carn de tirania*, y adora el fuet. Li agrada que's burlin de la llei civil que ella mateixa un dia va construirse. ¿Què volen? Aquestes coses descoratgen tant, que un pensa si aquí el prosselitisme es ja definitivament cosa inútil, si els espanyols tenen una impotència d'assimilació de la racionalitat de les propagandes lliberals y noves, y si hem de declarar fallida pera sempre l'acimatació de l'arbre de la llibertat, qui no pot viure en aquest medi. De totes maneres va essent de cada dia més evident que falta una llarga obra escolar y pedagògica abans de l'obra política de renovació; falta habilitar el *menor* pera la seva *majoria*.—El mateix Ferrer, dins la seva concepció simplicitista, havia comprès aquesta nova necessitat del temps; y el vell zorrillista que en la seva persona hi havia, preparador de pronunciaments, va cedir el lloc a l'institutor.

V.—Els nostres regionalistes estan ja avui reduïts exactament al paper que tingué en Lerroux davant els fets del 25 de Novembre. La *Veu* ha escrit, també, la seva *Alma en los labios*. No extranyeu que, davant això, nosaltres suscitem una nova solidaritat: la solidaritat de les esquerres, plenament civils, davant aquets catalanistes d'ahir qui avui són doblement adversaris nostres com a militaristes y com a clericals. ¿Ab quin dret podran ja, d'avui en davant, alsar una veu contra la llei de jurisdiccions, els qui aclamaren l'ominós discurs d'en Cierva, y aprovaren el procés Ferrer, y se negaren a la revisió, que era una victòria del civilisme?—Ahi mateix llegia jo, en un article excrementici d'aquell pobre Mossén Alcover, aclamat un dia com a gloria catalana, la confessió de que s'havia equivocat quan va decidir-se contra la llei de jurisdiccions; «que no deu esser tan dolenta quan totes les esquerres la combaten»...

VI.—Del debat Ferrer se'n desprèn l'ombra d'una gran culpable: la burgesia de Barcelona, qui ha trobat en Maura y Cierva la seva genialitat. Espanya no es, com Fransa, una nació en que la capital *fabrica* les pagesies, y les provincies. Al revers. Aquí les *capitals*, les *ciutats*, Madrid y Barcelona, en lo que tenen de progressiu, són ofegades per l'esperit rural y provincial. Y Barcelona, en la qüestió Ferrer (com en la qüestió Rull, si be en forma diversa) ha mostrat esser *provincia*...

VII.—¿Y en Canalejas? L'incoherència d'aquest home es estupenda. En el primer discurs deixa entendre, ben clar, que ell està molt lluny d'aprovar la sentència. «Jo no l'aprovo ni la desaprovó:—diu—la sostinc. Si demà una nova sentència anul·la la primera, la sostindrà igualment, perquè tal es l'ofici dels governs.» Y en el darrer discurs llessa aquestes escandaloses paraules: «Ja que vosaltres me menasseu, si cent vegades estés convensut de la justícia de la revisió, cent vegades la denegaria!» Ja ho veieu: l'etern matonisme espanyol retorna. Un dia es ab motiu de la qüestió de Cuba: «Tal volta els cubans tenen raó, demanant llibertat, però desde'l moment que la demanen ab les armes, la deneguem.»—Y l'independència de Cuba, no ja l'autonomia, varem haver de reconèixerla per força...—Un altre dia es el cas Rull: «Potser no hi ha proves abastament contra en Rull; però's diu que'ls jurats han rebut anònims menassadors pera'l cas-de que no l'absolguin; y per això de totes maneres se'l té de condemnar!»—Un altre dia es l'indult d'en Ferrer: «Tal vegada l'indult d'en Ferrer es una satisfacció de justícia, més que un acte de gràcia, però desde el moment que l'extranger fa manifestacions sorolloses pro-Ferrer, deneguem l'indult!»—Avui, en boca d'en Canalejas, el vell tòpic nacional refloreix...—Senyor president: ¿Es que hi ha dret a supeditar la justícia a la *gallardia* d'una provocació o a la petulància d'un gest? ¿Es que vostè, personalment, es superior a la justícia? ¿Es que les seves mires purament subjectives són superiors a la justícia, que es objectiva, que es condició absoluta y *sine qua non* del vostre mateix poder, delegat per Ella, rebut precisament pera servir-la y realitzar-la? La por a semblar que's té por es la pitjor de les covardies.

Y contestant a una frase d'en Pau Iglesias en que deia que'l socialisme internacional impedirà l'extorsió de les nacions grans contra les petites, en Canalejas, qui no compregué, preguntava: «¿Doncs per què els socialistes no ajudaran a Espanya contra els Estats Units?»—Senyor Canalejas: en aquella guerra el debil no era Espanya: era Cuba, y en favor d'aquet debil intervingueren, justament, els nord-americans; y en favor d'aquet debil haurien anat les simpaties del socialisme.

VIII.—Tornarà en Maura?—¿Qui sab? Jo repeteixo la meua frase d'un dia: «En Maura no pot tornar; lo qual no vol dir que no torni...» A Espanya tot es possible. A un país ont la voluntat del sufragi, la font del poder legislatiu, dependeix d'una paraula del monarca encarregat a un partit determinat la formació de ministeri, tot es possible. No es la voluntat del país, que fa els governs. Són els governs, qui fan la voluntat del país... Sota un règim republicà, en Maura y els seus haurien passat a l'història, en darrera apelació. Aquí...—Però si torna en Maura y no hi ha un fort moviment d'opinió que li impossibiliti la vida gubernamental, aquet país es mort... Retirem a casa.

GABRIEL ALOMAR

Altra vegada el Marroc

H EUSAQUI que la setmana passada, de sobte, ressorgí davant del poble espanyol l'espectre del Marroc. Tot d'una la premsa parlà de situacions gravíssimes, d'imminents intervencions, de misterioses reunions d'alts personatges, de preparatius d'expedicions militars. Se deia que l'eterna revolta marroquina s'havia agravat y que les tribus rebels que assetjaven y encara assetgen Fez estaven a punt d'apoderarse de la capital, ont el soldà Mulei Hafid se troba. Era, doncs, arribada l'hora d'una intervenció militar per part de Fransa y Espanya.

Fou això una alarma prematura, o una habilitat pera distreure l'atenció del debat Ferrer? No ho acabem d'entendre. Però resulta, en tot cas, que ni hi havia motiu pera que les esferes oficials y periodístiques s'ho prenguessin tan desesperadament.

Què havia passat, en efecte? Doncs havia passat que davant la compromesa situació de Mulei Hafid y de la greu perturbació de les regions centrals marroquines, Fransa havia fet avinent a les demés potències signataries de l'Acta d'Algeciras la probabilitat de que, si les coses del Marroc seguien per aqueix camí, se vegés en el cas d'intervenir militarment pera la defensa de les persones y dels interessos dels francesos y dels altres europeus. L'intervenció francesa no era, doncs, cosa decidida, sinó que depenia de la marxa dels aconteixements.

Enterarse de la nota de Fransa el Govern espanyol y alarmarse com si estés davant d'un terrible conflicte, tot sigui hu. Ja hem dit que no sabem si la tal alarma fou una exageració propia del temperament espanyol y neurotic d'en Canalejas, o be una habilitat política més. L'alarma's comunicà a la premsa y tothom tingué un espant més que regular.

**

Lo que's dedueix clarament de lo que acaba de succeir es que'ls governants espanyols estan decidits a aprofitar la primera eventualitat que's presenti pera tornar al Marroc. Se veu que pera ells no hi ha escarment.

Si s'hagués donat el cas d'anar Fransa a l'intervenció—cosa que, si no succeeix ara, pot succeir qualsevol dia—per què haviem d'imitar-la nosaltres? Els desordres actuals, la guerra civil que mina l'imperi del Mogreb, tenen el seu teatre en l'esfera d'influència francesa, mentre a l'esfera d'influència espanyola no hi passa res de particular. ¿Quina necessitat tenim nosaltres d'empendre noves aventures, que, tins comensades ab relativa prudència, poden portarnos massa lluny y produir nous incidents trágics?

FULMEN

SEMPRE ENRERA

A finit el debat Ferrer, s'han tancat les Corts y han comensat les vagacions de Pasqua. La fredor aclaparadora de l'indiferentisme plana novament sobre la pública opinió, y en Canalejas veu satisfet com passen plàcidament les setmanes mantenintse en el poder, sense fer el més pe-

Després del debat Ferrer

—Y aquí en este Museo, no tener ostes frescos de Goya?

—No; però tenim aquets dos, que, sense ser de Goya, també ho són bastant de frescos.

tit malgasto de les seves promeses radicalment liberadores.

Repetimho una vegada més: en Canalejas s'està burlant indignament de l'opinió lliberal espanyola. A nosaltres no'ns enganya, perquè mai hem cregut en la democràcia d'aquest home, que té més nirvis que energia, més imaginació que intel·ligència, més capritxeria que voluntat.

El govern lliberal no pot ni vol fer cosa de profit; la por de perdre el poder li paralisa la voluntat, fentli apareixer del tamany d'un Himalaya els punys que l'amenassen si parla de posar a ratlla al clericalisme, o d'abolir iniques lleis especials, o de reformar codics arcaics, o de tocar qualsevol altre d'aqueixos *interessos creats* que's mengen a la pobre Espanya de viu en viu.

Passem el temps en và; canviant solsament el nom dels que governen, però sense cambi en els procediments; essent víctimes de la mateixa casta de llops encara que ab distint petatge, ens tornem a trobar com a principis del mil noucents nou: ab l'amenassa d'una guerra y vigent la redempció a metàlic; ab els interessos morals y materials de la nació espanyola greument compromesos y ab lleis especials que priven al poble espanyol, més interessat que ningú en aquets afers, de discutirlos y d'exposar sobre d'ells una lleal opinió; ab una missió civilisadora a cumplir en un país selvatge y ab l'embutidor clericalisme triomfant a casa nostra; ab la necessitat d'apareixer com una forsa als ulls d'Europa y ab un govern tan divorciat de l'opinió com ho era el d'en Maura llavors.

En aquestes greus circumstancies toca al partit republicà y a l'element socialista posar de relleu la superioritat del poble espanyol sobre la gent que'l governa, pensant, parlant y obrant ab serenitat de judici; fentnos forts esborrant les petites diferencies que'ns separen; escoltant la veu del patriotisme veritat, no d'aquell que serveix de tapadora a tota mena de concupiscencies, sinó al que vetlla en tots moments per la dignitat, la pau y el progrés de la nació espanyola.

Si no ho fem així, en lloc de laborar per l'avens de la nostra volguda terra, ajudarem als que'ns malmenen a caminar enrera, y aviat ens trobarem molt per dessota d'aquet Marroc que volem civilisar.

JEPH DE JESPU

ben extranya manera ha terminat al Congrés la discussió de l'assumpte Ferrer, inaugurada, com recordarà el lector, ab un discurs del diputat per Madrid senyor Soriano.

A pesar de que semblava que la finalitat del debat havia de ser la revisió del procés, ni sisquera s'ha arribat a presentar en aquet sentit una proposició escrita.

Sols a última hora, y quan ja la clau ab que-

havia de tancar-se el Parlament era al pany, se presentà una proposició, firmada pels senyors Azcarate, Salillas, Sol y Ortega, Pi y Arsuaga, Alvarez, Pau Iglesias y Carner, en la que's demanava que'l Govern duqués a les Corts un projecte de llei modificant el Codic de Justicia militar i un altre derogant la llei de Jurisdiccions.

Sotmesa a votació, 179 vots contra 23 declararen que no hi havia lloc a acceptar lo que proposaven els republicans.

De manera que:

No's revisa el procés Ferrer.

No's reforma el Codic de Justicia militar.

Ni's deroga la llei de Jurisdiccions.

Acordat això y després de tirar ràpidament un vel sobre l'emmaranyada qüestió d'Àfrica, les Corts han suspès les sessions pera reanular-les... quan al Govern li sembli be.

Avui, demà diumenge y passat demà dilluns, se celebrarà a Reus el primer Congrés regional d'Ateneus y Associacions de Cultura.

Són moltes les personalitats de Barcelona que han promès assistirhi, y tot fa esperar que l'iniciativa del Centre de Lectura d'aquella lliberalíssima ciutat, organitzador de l'interessant Congrés, se veurà coronat pel més feliç exit.

En Jaurés, jefe dels socialistes francesos, ha dit que sota l'aparent amistat d'Espanya y Fransa en tot lo referent als assumptes d'Àfrica, s'hi amaga una secreta rivalitat que enclou un gran perill pera'ls dos pobles.

«Aquet perill—ha afegit—s'ha de conjurar sens perduda de temps.»

Mans a l'obra, doncs.

Si el perill realment existeix, molt pot contribuir a desvanir-se'l el mateix Jaurés ab la seva autoritat, més gran, dintre de l'actual situació política del seu país, de lo que les apariències donen dret a creure.

El banquet ab que'ls amics de *La Publicidad* se proposen obsequiar a la Redacció del popular diari republicà y al seu il·lustrat director, nostre bon amic don Emili Junoy, se celebrarà definitivament el pròxim dijous, dia 20, a les 9 del vespre en el restaurant «La Terrasse».

Els diaris monàrquics han fet aquets dies la mar de broma perquè'ls veïns de Canillas d'Aceituno, poblet de la provincia de Màlaga, han proclamat la República.

Valdria més que en compte de burlarse de la desesperació d'un poble que sols obligat per la misèria s'ha sortit de la llei, procuressin posar remei a la situació de tants y tants altres Canillas, vexats, explotats y condemnats, com el de Màlaga, a morir-se de fam, precisament per aquets mateixos senyors que avui fan bafa de la seva ignocència etzègallada y's riuen dels seus crits de revolta.

Avui, ab el títol d'*Espanya Libre*, comensarà a publicarse a Madrid un gran diari rotatiu republicà independent.

El dirigirà el conegut periodista don August Vivero y estarà escrit per la redacció dimissionària d'*Espanya Nueva*.

Salut y prosperitat li desitgem al nou confrare.

de la sana llibertat!..

Posa en un recó la butlla, treu la pols del cistell gran, y prepara't a arreglarnos els menús que tu ja sabs. Que'l filet cap dia ens falti, amanit ab aquell art que dona a aquet plat magnífic sabors quasi celestials. Que abundin les costelletes, tendres, sucoses, rajant encara la sang puríssima del ignocent animal. Porta'ns també alguns pollastres, que, ben rostits y trufats, no son despreciable menja en questa època de l'any. Porta'ns pernil, llangonissa, cap de porc, crestes de gall, salsitxes, ronyons, llomillo, tot, tot lo que an el mercat te fassí goig a la vista y sigui qüestió de carn. ¡Ja s'ha acabat la Quaresma!... Mariona, allà trobaras els quartos que necessitis per fer les coses com cal.—

Ja s'ha acabat la Quaresma. Està be. ¡Ja s'ha acabat!... Però y l'altra? ¿Y l'horrorosa quaresma crudel, mundial, dels desdixats que, subjectes a la cinia del treball, després de llarga jornada ab prou feines tenen pa per mantenir als fills que'ls volten, digueume estimats germans, aquesta quaresma iniqua, quin dia s'acabarà?

C. GUMA

Els Janos regionalistes

O es d'ara que veiem als prohoms regionalistes manejar—més o menys destrament—dos jocs de cartes a l'hora.

Seguir a Madrid una tàctica política, contrària, quan no oposada totalment, a la desenrotllada a Barcelona, ha sigut en tot temps el gran truc pera'ls homes de la dreta catalana. Què molt, doncs, que una vegada més hagi sigut l'eterna dualitat de procediments la seva característica durant el gravíssim y decisiu període polític pel que acabem tot just de passar?

No es la conducta estranya dels homes de *La Lliga* cosa que'ns sorprengui ni acusi novetat als nostres ulls. Ans be pot dir-se que si en algun punt pot titllar-se'ls de conseqüents, si en algun particular han donat proves d'una lloable persistència, es precisament en la tasca gens agradable ni recomanable de rentar la cara dels catalans ab un drap brut, segons gràfica expressió de la nostra gent.

Emperò, no significa lo que diem, que ab tot y sernos les seves manyes de sobres conegudes, per més que sapiguem la mena de gent ab la qual els liberals de Catalunya havem de jugar-nos continuament els quartos, no siga d'agrair el que, una vegada més, els haja posat *El Poble Català* al descobert davant de la democràcia catalana. El fet de negarse a firmar la proposició incidental per la que's procurava obtenir de la Cambra de diputats la declaració expressa del gust ab que's veuria la presentació d'un projecte de llei modificant el Codic de Justicia militar y la derogació de la Llei de Jurisdiccions, cosa es que no té dibuix. El comportament dels diputats regionalistes en aquet particular ha vingut a coronar la campanya jesuítica, encoberta, duta a cap vergonyosament per *La Veu*, que inútilment ha tractat de rentar an en Maura y en Lacierva del riu de sang que ha d'ofegarlos.

Ab quin dret, després de lo succeït, se queixaran els homes que inspiren la política de *La Lliga* de que, lluny d'entrar ab ells en pactes ni combinacions de cap mena, els dongui el poble de Catalunya l'espallta, tants cops com an ell tractin d'aproparse?

La transcendència de negar la seva firma a la proposició dels senyors Azcarate, Salillas, Sol y Ortega, Pi y Arsuaga, Melquíades Alvarez, Pau Iglesias y Carner, se fa encara més grossa y resulta més covarda si's recorda que al comportament innoble y als excessos de llenguatge dels orgues regionalistes barcelonins devem, els qui ab la ploma o de paraula als nostres conciutadans ens dirigim, la creació de la Llei de Jurisdiccions.

La solapada defensa dels fuselladors del poble que durant la discussió del debat Ferrer

La Veu ha vingut fent, y l'oposició al plan dels diputats que al Parlament s'han fet ressò de les justes aspiracions de l'opinió pública constitueixen un magnífic y poderós argument pera convence'ns de la necessitat d'establir una unió entre tots els ciutadans, pera foragitar de casa nostra als enemics (?) de Catalunya.

BAC DE RODA

LO DEL MARROC

En Lerroux, africanista

ELS telegrams de Madrid han donat compte del descontent que entre'ls radicals madrilenys ha causat l'actitut d'en Lerroux en la qüestió del Marroc. El capdill demagógic, que va resultant un perfecte governamental moderat, es, segons ell mateix confessa, partidari de l'intervenció militar.

Podem assegurar que entre'ls radicals barcelonins hi ha el mateix descontent. La massa del partit, responent al sentir general del poble espanyol, y particularment del poble català, no vol guerres ni aventures marroquines, pera les quals no està Espanya preparada ni'n pot treure cap positiu profit.

De l'actitut d'en Lerroux en el problema d'Àfrica, ne donen idea les ratlles següents, que copiem del diari madrileny *La Mañana*:

Del estudio que hemos venido haciendo sobre la actitud de los personajes políticos y de la Prensa en lo tocante al problema de Marruecos hemos llegado a la siguiente opinión, que exponemos francamente.

Personajes y periódicos pueden clasificarse en las siguientes categorías:

Algunos comprenden toda la importancia y trascendencia que el problema tiene para España, y son partidarios de la acción máxima dentro de los medios posibles y convenientes.

Otros van llegando a la misma comprensión; pero tratan de disimularla por creer que el declararlo puede acarrear pérdida de popularidad ó de lectores.

En el segundo grupo figuran ahora Lerroux y los radicales, a cuyo órgano en Madrid se le escapa anoche, entre muchas nebulosidades, reservas y equilibrios, esta confesión: «Indudablemente, España no puede enagenar su porvenir comercial, industrial y civilizador en el Norte de Africa.»

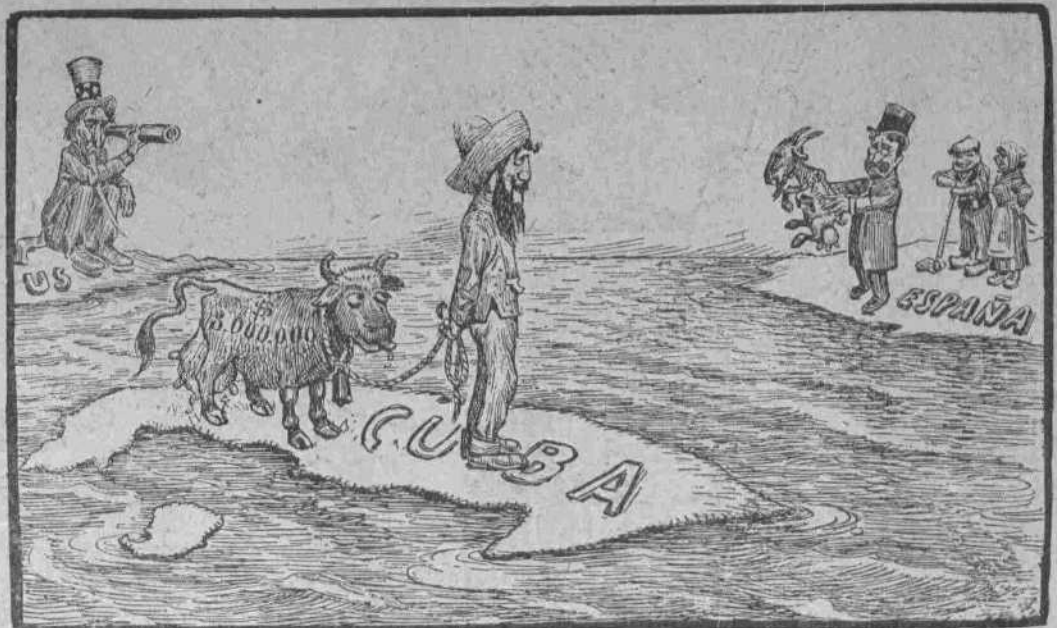
Res: que aviat en Lerroux s'haurà identificat ab la política africanista del deliciós ximplet doctor Maestre!

Hi ha qui creu que l'actitut d'en Lerroux es deguda als meravellosos projectes que ha concebut respecte al Marroc. Les seves extraordinaries condicions de comerciant, que's descobrí ell mateix mentres menjava el duro pan de la emigración, tindrien un ample camp d'acció en les terres marroquines. Podria obrir un cinematograf en cada aduar, fundar una societat d'irrigació a les valls de l'Atlas y, en combinació ab don Gonsal de Rivas, preparar el negoci de la portada d'aigües a les principals poblacions de l'imperi mogrebí.

LA CARICATURA AL EXTRANJER

Publiquem aquesta caricatura pera que'ls nostres lectors vegin quin es l'estat de la opinió cubana—perfectament sintetitzada en l'adjunt gravat—en lo referent al projectat tractat de comers entre aquella república y Espanya; projecte que, com tothom preveu, fracassarà per culpa de la Tabacalera espanyola, obstinada en conservar els seus privilegis.

El tractat de comers ab Espanya

CANALEJAS:—Vaja, ¿vols la cabra a cambi de la vaca?... ¿Sí o no?
EL POBLE CUBÀ:—Cà barret!... Ja s'ha acabat el temps dels bobos.

(De La Política Cómica.—Habana.)

REPICS

Fransa, tota la regió aont se produeix el xampany està sublevada. ¿Per què?

Volent el Govern pendre les degudes precaucions pera que'l credit d'aquet famós vi no sufrís perjudici, ha dictat algunes mides que ara seria llarg explicar y que'ls viticultors, lluny de créueres favorables, consideren totalment oposades als seus interessos. D'aquí la revolta que desde fa bastants dies agita aquelles terres, ja per naturalesa les més efervescentes de l'hermosa Fransa.

Ab tan sensible motiu no tenen fi ni compte les botelles de xampany que han sigut trenca-des pels revoltosos y les botes d'aquet vi que han sofert les seves ires.

Un telegrama assegura que en algunes poblacions el xampany, el preciós xampany, corre a rius pels carrers.

A certs regidors barcelonins, ¡com se'ls deuen encendre els ulls al llegir aquesta noticia! —¡Mai—deuen pensar—mai en les nostres anades a Moncada hem arribat a tant!...

¿Se'n recorden de don Fernando Merino, aquell ministre de la Governació tan graciós, que tenia l'especial merit d'agrarar totes les vagues y qüestions obreres en les quals ell intervenia pera arreglarles?

Doncs ara, ab ocasió de l'última crisi, pretenia l'home nada menos que quedarse ab la direcció del Banc d'Espanya, carrec, com tothom sab, esplèndidament pagat y de molt poca feina.

Afortunadament en Canalejas, que ja està d'ell fins al cap d'amunt, li ha dit que per ara són verdes, y que's prengui la molestia de tornar a donar una passada dintre d'un parell d'anys.

Ha fet be don Josep.

Si en Merino arriba a atrapar la prebenda que sollicitava, pobre Banc!...

De segur que l'endemà mateix se li trenca una pota.

Exposició o Encants?

Diu que'ls tradicionalistes de la Riera de Sant Joan organisen una Exposició d'uniformes, banderes, canons, armes, bagatges y documents de la última guerra carlina.

Els veïns faran be en denunciarho a la Comissió d'Higiene.

Perquè allò no serà exposició...

Serà una parada de trastos pera desinfectar.

Un diàleg cassat al vol el passat diumenge: —Ont va, senyora Amparo, ab aquest ull tan vermell y tan irritat?

—Ah, es un ram de sang.

—Y per què surt de casa, aixís?

—Es que'l porto a beneir.

Dijous passat, al Casino:

—Mira, tu, què diu el diari...

¿Y l'altra?

Ja s'ha acabat la Quaresma.

—Mariona—diu tot dinant,

el bon senyó a la criada:—

Desde avui ja pots tornar

a la dolça vida antiga.

¡Prou ens hem mortificat!...

SH... Basta ja de llagostes,

basta ja de calamars,

no'ns vinguis més ab llenguados

ni ab peixos daurats o blancs.

Set setmanas, ¡set setmanes!

d'atiparnos d'aquets plats,

amanits ab salsa verda

y regats ab bon xampany

ens han fet aborri en totum

els frescos veïns del mar.

¡Ja s'ha acabat la Quaresma!

Es a dir, s'han derrumbat

les barreres que'ns privaven

de recrea el paladar,

condemnantnos al suplici

dels llangostins depravats.

Desde avui ¡visca la taula

eclèctica y natural,

parada ab totes les glories

— Què diu?
— Que'l Centre Conservador ha sigut invitat per l'Associació del Via-Crucis a...
— No parlis més... A pujar el Calvari!

En l'iglesia d'un poblet de muntanya, *cuyo nombre no hace al caso*, no fa gaires dies, un pare sermoneaire feia la prèdica en elogi d'un sant.

— Ont el posarem, aquet varó insigne?— deia.— Entre'ls sants?... Es poc. Entre'ls àngels? També es poc. Entre'ls serafins?... Entre querubins?...

Un feligrès, alsantse, fastiguejat:

— Posi'l en aquesta cadira, que jo me'n vaig.

De don Alejandro fa dies que no se'n sab res.

Y diu que, quan estan quiets, es quan treballen més, els revolucionaris.

Però ell tant es que fassi el mut com el xerraire. Com que, pera fer la Revolució, ja no compta ab generals...

— Ab generals?— interromprà algú, esverat.
— No s'alarmin. Ab *generals* simpaties, volem dir.

Veu de gazetilla:

«La «Unión Federal» piensa instalar su *Casa de la Democracia* en el Teatro Imperio.»

Molt be.

Molt be que'ns fem amos de l'imperi, però procurem no enlairar cap emperador.

Quan tornin a obrirse les Corts s'entrarà de ferm en la discussió de la llei del Servei Obligatori.

A l'efecte, els clericals ja preparen una esmena demanant l'exempció a favor dels aprendents de capellà.

De modo que ja ho sabeu, *madres que tenéis hijos*:

Si la cosa s'aprova, d'ara endavant, a Espanya..., o tots armats o tots seminaristes.

A Saragossa s'ha suïcidat un regidor radical, per falta de recursos.

Comentari d'en Vinaixa:

— No n'hi ha pera tant, me sembla!

Una feligresa que sentia debilitats amoroses pels capellans joves, va rebre un dia a un pare confessor a la seva cambra.

L'endemà la noia s'excusà dient que'l mossèn hi havia entrat sense ella adonar-se'n.

— Per que no tancaves ab clau?— li deia sa mare, escandalitzada.

— Ja ho he fet..., però quan ell ha sigut dintre.

XARADES

I

No fa molts jorns, cap al vespre,
vaig sortir vers una plana
ont vaig trobarhi la joia
que més a ma vista halaga.
Dos lluny ja la vaig conèixer
hu sa gesta tan galana;

y al crit *dos*:— Tercer ab quart!—
va vení a mi ma companya.
Va parar damunt mos brassos,
quins l'estrenyeren ab ganes,
y als *plural-quinta-tercera*
ab immens goig vaig besarla.
Un instant els ulls va cloure,
després del que va endressarme
hu forma d'una *total*
el llampec d'una mirada!

BADÓ DE CASTELLBISBAL

II

Part de persona la *prima*;
la *segona* es animal;
y una eina de molt profit
trobareu en el *total*.

RAMON VALLS

MUDANSA

El *Tot* de la *Tota* estava
mirant d'una *tot* la marca
a la *tota* d'una barca
que aleshores arribava.

JOSEP MATEU

JEROGLIFICS

I

DA DI DO DU

DU DO DI DA

+ + +

II

EL

A

JOAQUIM BOFILL

J. P. (a) DREYFUS

CORRESPONDENCIA

Cavallers: P. S. P. (S. Paulo-Brazil): Ho sento molt, però per ara no pot ser; són molts que ho demanen. La subscripció val deu pessetes l'any.— F. P.: No veu que, al cap de dos mesos, aquet fet ha perdut tota l'actualitat? Com es que fins ara no's recorda de comunicarnosel?... Ademés, tingui present aquell ditxo de sabiesa popular: «Qui no vulgui pols que no vagi a l'era».— Vicens Lleixà: S'ha descuidat la solució al tinter, y ja comprendrà que jo no m'haig pas d'amoinar en cercarla.— Joan Mestres M.: Una mica arregladetes, podran anar totes tres.— Ramon Grinyó: Tenint en compte la nova ortografia, la conversa no'ns serveix. De les targetes, me quedo ab la darrera.— Arseniet Paniello y Inglès: No'm fa la pesada. Més enginy en les solucions, es lo que's necessita.— Pep de les Castanyes: Es poc interessant. Entengui, per la generalitat dels llegidors.— En Pep de la flauta: Les dues cantarelles que m'han fet més fells, són aquestes que van a continuació:

*De nom te diuen Roseta
y es un nom molt capritós,
per xò'm dono per ditós
en contemplar ta boqueta.*

Ah, per això?... Y què té que veure una cosa ab l'altra?

*«Por ti estoy sufriendo,
niña, día y noche...»
pensant ab lo dia
que podré and ab cotxe.*

Això rai, home... Presenti's per concejal.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Oim, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

La veu del Just

— El dia en que jo pugui desenganxarme de l'altra mà, ija veureu quin final té aquet tiberi!...